

عنوان: اقدامات و دستاوردهای دولت یازدهم - بانک مرکزی

تهیه و تدوین: مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری

تاریخ انتشار: بهار ۱۳۹۶

۱	مقدمه.....
۲	۱. ارزیابی عملکرد بانک مرکزی بر اساس شاخصهای کلیدی و.....
۲	۱.۱. کاهش تورم.....
۳	۲.۱. ثبات بازار ارز.....
۴	۳.۱. کاهش مطالبات غیرجاری.....
۵	۴.۱. سامان دهی بازار غیر متشکل پولی.....
۵	۵.۱. توسعه زیرساخت های نظام اطلاعاتی، نظارتی و نظام های پرداخت.....
۶	۲. وضعیت ایران در شاخص های بین المللی مرتبط و گزارشهای جهانی.....
۶	۱.۲. تورم.....
۶	۲.۲. مطالبات غیرجاری.....
۷	۳. جمع بندی دستاوردها، انتقادات، ناکامی ها.....
۷	۱.۳. سیاست پولی.....
۷	۲.۳. نظارت بانکی.....
۸	۳.۳. ارز.....
۸	۴.۳. سایر انتقادات موجود در فضای رسانه ای بر عملکرد بانک مرکزی.....
۱۰	۴. سیاستها و اقدامات پیشنهادی.....
۱۰	۱.۴. سیاست پولی.....
۱۰	۲.۴. بازطراحی شبکه و نظام نظارت بخش بانکی.....
۱۱	۳.۴. سیاست ارزی.....
۱۱	۴.۴. دیگر وظایف بانک مرکزی.....
۱۲	۵. چالشهای اجرای سیاستها، برنامه ها و اقدامات.....
۱۲	۱.۵. استفاده ابزاری دولتها از بانک مرکزی و فشار سیاسی بر آن.....
۱۲	۲.۵. تنگنای مالی دولت برای کمک به احیای شبکه بانکی.....
۱۲	۳.۵. موانع اقتصاد سیاسی و برندگان و بازندگان اصلاحات.....
۱۳	۴.۵. عدم وجود تجربه و نیروی متخصص.....
۱۳	۵.۵. فراهم نبودن زیر ساخت های حقوقی لازم.....
۱۴	۶. برنامه دولت دوازدهم.....

مجموعه گزارش‌های ارزیابی اقدامات و دستاوردهای دولت یازدهم باهدف ارایه‌ی تصویری کلی از وضعیت مدیریت امور و سطح تدبیر در دستگاه‌های اجرایی در چهار سال فعالیت دولت یازدهم تهیه شده است. این مجموعه بر اساس تحلیل گزارش‌های رسمی عملکرد دستگاه‌های اجرایی، برنامه‌ها و اولویت‌های راهبردی دولت یازدهم، برنامه‌های ارایه‌شده توسط وزرا و مدیران دستگاه‌ها به مجلس و رئیس‌جمهور، گزارش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و منابع رسانه‌ای و سایر مطالعاتی که درباره چالش‌ها، اولویت‌ها و راهبردهای دستگاه‌ها انجام شده‌اند تهیه شده است. گزارش‌های حاضر از دو محدودیت فقدان نظام هماهنگ و یکپارچه‌ی تولید و گزارش عملکرد در دستگاه‌های اجرایی از یک‌سو؛ و زمان محدود موجود برای تهیه گزارش‌ها متأثر بوده و علیرغم تلاش صورت گرفته ممکن است در بازنمایی عملکرد دستگاه‌های اجرایی دارای کاستی‌هایی باشند.

گزارش‌های این مجموعه در نهایت اختصار برای آن تهیه شده‌اند که تصویری کلان و راهبردی از وضعیت حوزه‌ی ماموریت دستگاه قبل و بعد از استقرار دولت یازدهم و برنامه‌های دستگاه برای رفع چالش‌ها و موانع پیش‌روی تحقق اهداف ترسیم شده در حوزه‌ی ماموریت دستگاه ارایه کنند. بدیهی است که در گزارش‌هایی با این میزان از اختصار و تأکیدات کلان، بسیاری از عملکردها و جزئیات مربوط به برنامه‌ها، راهبردها و اقدامات دستگاه‌ها معرفی نمی‌شوند.

حسام‌الدین آشنا

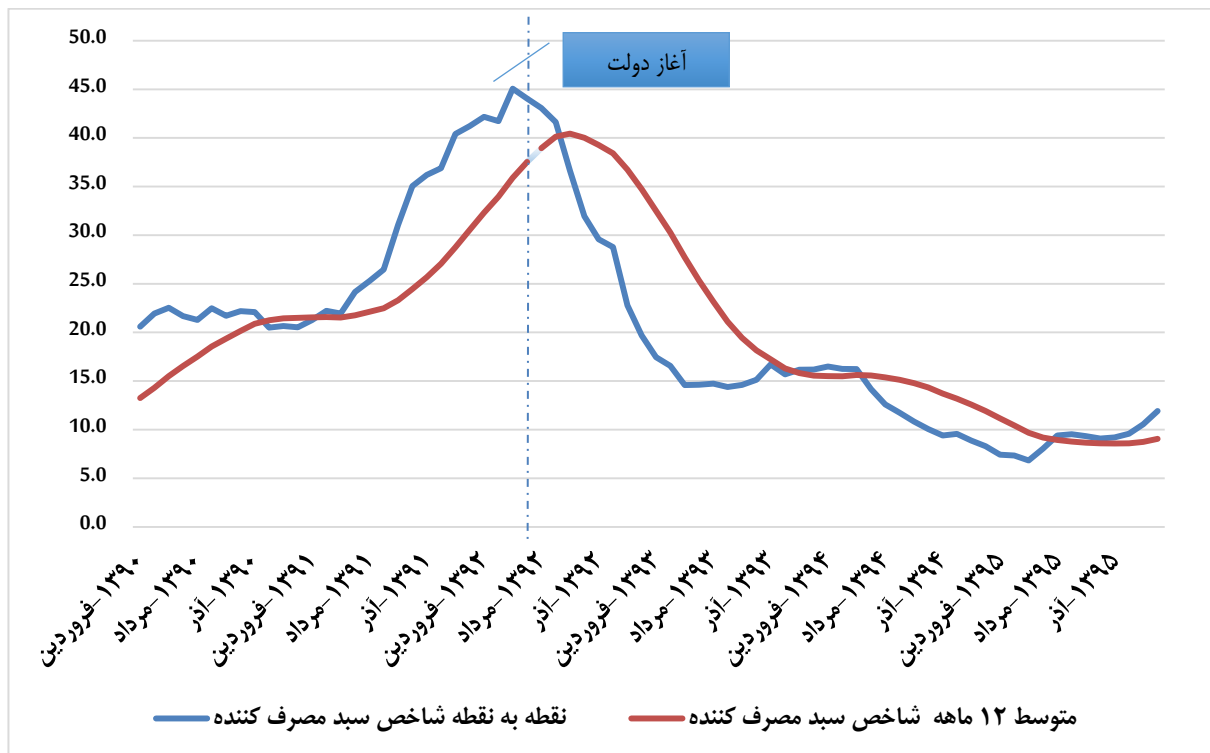
سرپرست مرکز بررسی‌های استراتژیک

۱. ارزیابی عملکرد بانک مرکزی بر اساس شاخصهای کلیدی و

۱.۱. کاهش تورم

با روی کار آمدن دولت یازدهم تورم به صورت چشم‌گیری کاهش یافته است و از این رو کاهش تورم یکی از دستاوردهای دولت یازدهم به شمار می‌رود. تورم نقطه به نقطه شاخص بهای مصرف‌کننده که در زمان برگزاری انتخابات یعنی خردادماه ۱۳۹۲ برابر با ۴۵٫۱ درصد بوده است و در زمان شروع به کار دولت یعنی مردادماه به ۴۳٫۱ درصد رسیده بود، در پایان اسفندماه ۱۳۹۵ به ۱۱٫۹ درصد رسیده است. این در حالی است که شاخص تورم سالانه در ۱۲ ماه منتهی به مرداد ماه ۱۳۹۲، ۳۹ درصد بوده و این رقم در اسفند ۱۳۹۵ به ۹ درصد رسیده است. نمودار شماره یک همین تغییرات را از ابتدای سال ۹۰ تا پایان سال ۹۵ نشان می‌دهد که در آن آغاز به کار دولت یازدهم در مرداد ۹۲ با خط چین مشخص شده است.

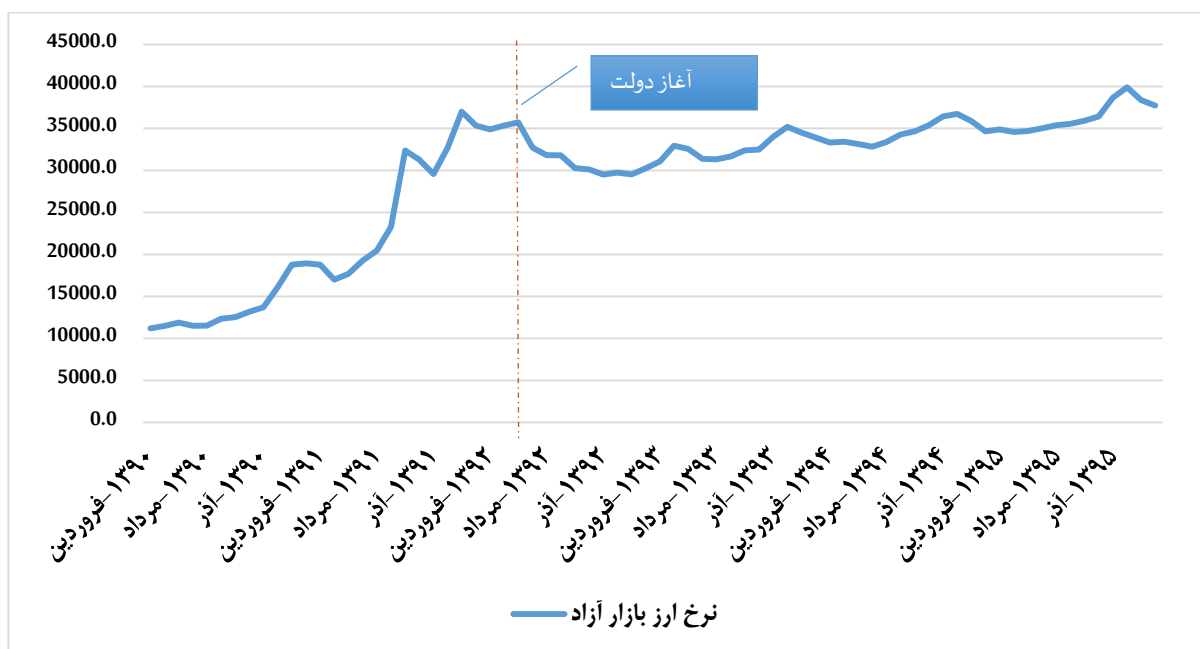
نمودار شماره یک؛ وضعیت و تغییرات نرخ تورم

۲.۱. ثبات بازار ارز

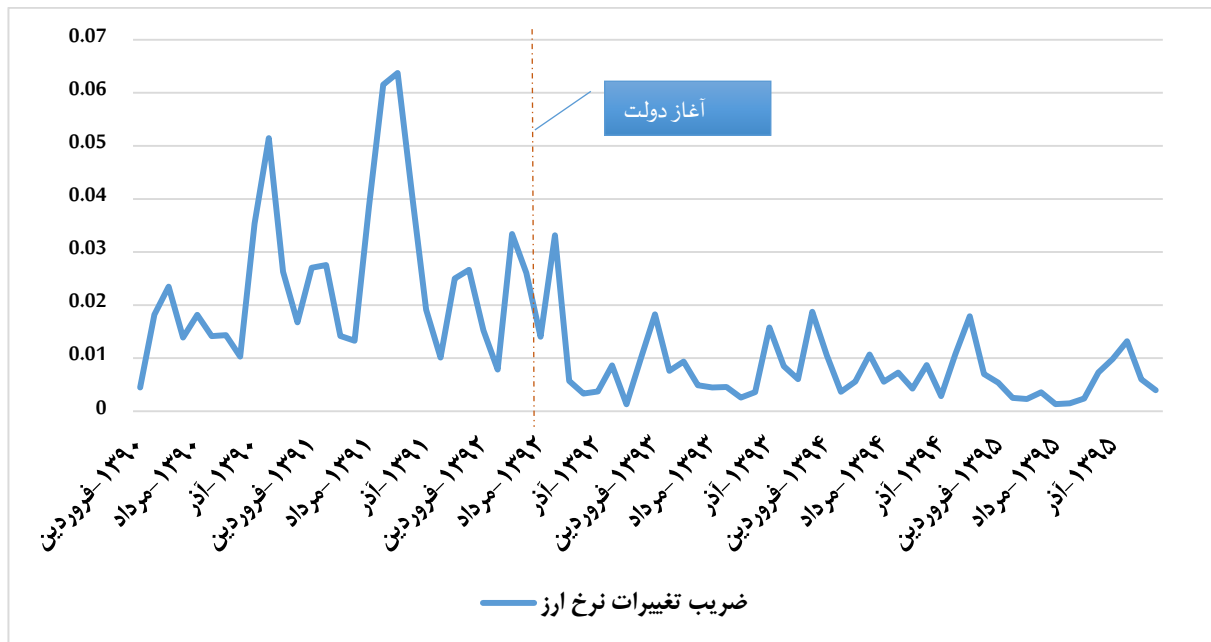
دولت یازدهم در حالی مسئولیت مدیریت اقتصاد ایران را بر عهده گرفت که در سال‌های ۹۰ و ۹۱ بی‌ثباتی‌های بازار ارز یکی از مهم‌ترین چالش‌های اقتصاد ایران به شمار می‌رفت. این بی‌ثباتی‌ها که در سایه تحریم‌های ظالمانه بین‌المللی به وجود آمده بود، فضای اقتصاد کلان را در ایران بی‌ثبات کرده بود. این بی‌ثباتی‌ها با ایجاد نااطمینانی در فضای کسب و کار و سرمایه‌گذاری، بخش واقعی اقتصاد ایران را با چالش‌های جدی مواجه کرد. با روی کار آمدن دولت دوازدهم در کنار تعامل‌های سازنده با دنیا، عملکرد مناسب بانک مرکزی در مدیریت انتظارات و تاثیرگذاری بر روندهای غیر قابل توجیه بازار ارز، توانست ثبات بازار ارز را تامین کند. نمودار شماره دو تغییرات نرخ ارز را از ابتدای سال ۹۰ تا پایان سال ۹۵ نشان می‌دهد و نمودار شماره سه به عنوان یک شاخص از نوسانات بازار ارز، ضریب تغییرات^۱ نرخ ارز را از ابتدای سال ۹۰ تا پایان سال ۹۵ نشان می‌دهد. در این نمودارها آغاز به کار دولت یازدهم در مرداد ۹۲ با خط چین مشخص شده است.

نمودار شماره دو؛ وضعیت و تغییرات نرخ ارز

۱. انحراف معیار تقسیم بر میانگین

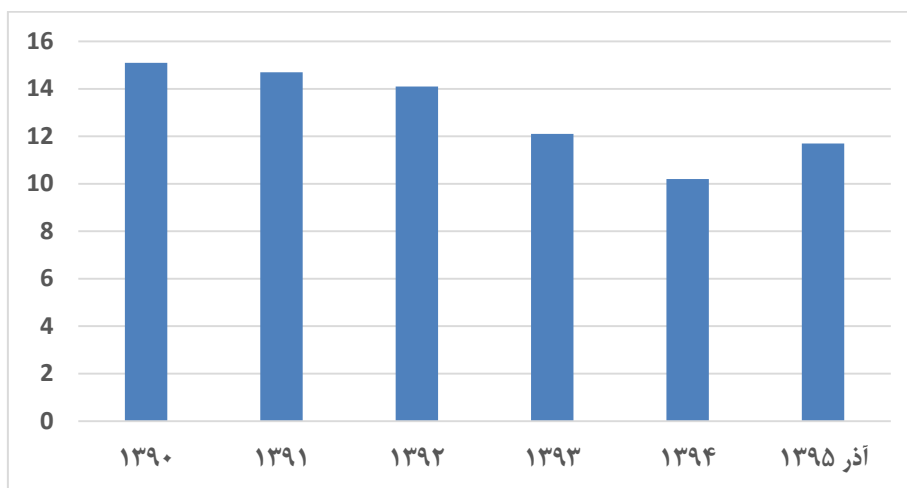
نمودار شماره سه؛ وضعیت و تغییرات ضریب تغییرات نرخ ارز

۳.۱. کاهش مطالبات غیرجاری

دولت یازدهم در حالی شروع به کار کرد که در اقتصاد ایران به دلیل ضعف‌های نظارتی و آثار تحریم‌ها بر اقتصاد، نسبت مطالبات غیر جاری در سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ به ترتیب به اعداد ۱۵۰۱ و ۱۴۰۷ رسیده بود اما به دنبال تشکیل «کمیته فرا دستگاهی رسیدگی به مطالبات معوق بانک‌ها» این نسبت در آذر ماه سال ۱۳۹۵ برابر با ۱۱۰۷ درصد بوده است که نشان می‌دهد در این مدت بانک مرکزی توانسته به صورت نسبی مطالبات غیر جاری در شبکه بانکی را کاهش بدهد.

نمودار شماره چهار؛ وضعیت و تغییرات مطالبات غیر جاری

۴.۱. سامان‌دهی بازار غیر متشکل پولی

دولت یازدهم در حالی شروع به کار کرد که بازار غیر متشکل پولی و موسسات غیرمجاز یکی از مهم‌ترین چالش‌های بخش پولی و بانکی به شمار می‌رفت. در همین راستا بانک مرکزی پس از اخذ مجوز از شورای عالی امنیت ملی در خصوص سامان‌دهی موسسات غیر مجاز پولی، با تدوین برنامه و چارچوب‌های لازم، شناسایی نهادهای پولی غیرمجاز، تعیین وضعیت نهادهای متقاضی مجوز، جلوگیری از فعالیت نهادهای غیرمجاز و انحلال و پی‌گیری حقوقی کیفی نهادهای غیرمجاز را در دستور کار قرار داد و توانست این بازار غیر متشکل پولی را تا حد مطلوبی سامان‌دهی کند.

۵.۱. توسعه زیرساخت‌های نظام اطلاعاتی، نظارتی و نظام‌های پرداخت

بانک مرکزی در دولت یازدهم در راستای توسعه زیر ساخت‌های نظام‌های پرداخت، برنامه‌های متنوعی را تدوین و اجرا کرده است که برخی از این موارد عبارتند از توسعه شبکه پرداخت الکترونیکی کشور (شاپرک)، طراحی و پیاده‌سازی سامانه‌های صدور یکپارچه الکترونیکی دسته چک (صیاد)، نظام مدیریت امنیت داده (نماد)، نظام هویت سنجی الکترونیک بانکی (نهاب) و توسعه سامانه مرکز کنترل و نظارت اعتباری (مکنا).

۲. وضعیت ایران در شاخص های بین المللی مرتبط و گزارشهای جهانی

۱.۲. تورم

براساس آخرین آمار تورم شاخص سید مصرف کننده در سال ۲۰۱۵ میلادی که توسط بانک جهانی منتشر شده است^۲ در سال ۲۰۱۵ (میانگین) تورم جهان ۱٫۴ درصد است و در این سال فقط کشورهای ونزوئلا، سودان جنوبی، اوکراین، مالاوی، غنا و سودان بالاتر از ایران رتبه بندی شده‌اند.

با توجه به کاهش تورم در سال ۹۵ (۲۰۱۷) به زیر ده درصد، مقایسه کشورهای دارای تورم بالا از جهت دیگری برای بررسی جایگاه ایران دارای اهمیت است. در این حوزه آمار بانک جهانی نشان می‌دهد در این سال (۲۰۱۵) تنها ۱۴ کشور از جمله ایران دارای تورمی بالای ده درصد بوده‌اند. بر اساس این آمار میانگین تورم کشورهای دارای درآمد میانگین در این سال (۲۰۱۵) ۳٫۱ درصد بوده است. بر این مبنا می‌توان گفت علی‌رغم کاهش و تک‌رقمی شدن تورم در ایران در سال ۲۰۱۷، به نظر می‌رسد همچنان کشورهای معدود و عمدتاً دارای وضعیت نامناسب اقتصادی تورم‌هایی بالای ده درصد دارند.

۲.۲. مطالبات غیرجاری

بررسی نسبت تسهیلات غیر جاری به مانده ناخالص تسهیلات بر اساس اطلاعات بانک جهانی در سال ۲۰۱۶ نشان می‌دهد^۳ میانگین این نسبت برای دنیا ۳٫۹ درصد بوده است و همین مقدار برای این نسبت در کشورهای دارای درآمد میانگین به ثبت رسیده است. این آمار همچنین نشان می‌دهد ۲۳ کشور (بدون ایران) دارای نسبت تسهیلات غیر جاری به مانده ناخالص تسهیلات بالاتر از ده درصد بوده‌اند.

2. http://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG?end=2015&start=2015&view=map&year=2015&year_high_desc=true

3. http://data.worldbank.org/indicator/FB.AST.NPER.ZS?year=2015&year_high_desc=true

۳. جمع بندی دستاوردها، انتقادات، ناکامی ها

۱.۳. سیاست پولی

بررسی شاخص‌های عملکرد بانک مرکزی در دولت یازدهم و مقایسه آن با سطوح بین المللی نشان می‌دهد بانک مرکزی در حوزه کاهش تورم تا کنون موفقیت خوبی را کسب کرده است. با این وجود افزایش ۰.۳ درصدی تورم میانگین در اسفندماه ۱۳۹۵، تورم ۲ درصدی اسفندماه و نیز رشدهای بالا و تقریباً بدون تغییر^۴ نقدینگی نسبت به دولت نهم و دهم، احتمال افزایش تورم و ناپایداری تورم تک رقمی را افزایش داده است. در کنار این موضوع، در حوزه سیاست پولی یکی از محورهایی که موجب افزایش انتقادات از بانک مرکزی شده است عدم توفیق مناسب و عملی در کاهش نرخ سود بانکی است. هر چند این عدم توفیق بیشتر حاصل انباشت بدهی‌های دولت، انجماد دارایی‌های شبکه بانکی و مشکلات ترازنامه‌ای بانک‌ها است اما به عنوان یک نمود عملی محدودیت‌هایی را در مسیر تامین مالی مناسب بنگاه‌های اقتصادی به وجود آورده است.

۲.۳. نظارت بانکی

گذشته از مسائل حوزه تورم و سیاست پولی، در حوزه نظارت بانکی، علی‌رغم این که برخی از اقدامات قابل تقدیر بانک مرکزی به ثمر نشسته است و برخی بهبودها را نیز به دنبال داشته است، اما توفیق کم بانک مرکزی در اجرای برنامه‌های ساختاری در حوزه سلامت بانکی به محورهای نقد عملکرد بانک مرکزی در دولت یازدهم تبدیل شده است. البته این عدم توفیق در برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های اصلاح ساختاری، می‌تواند ریشه در اختیارات محدود قانونی، جوانب اقتصاد سیاسی و ضعف‌های اجرایی داشته باشد. نباید فراموش کرد که علی‌رغم تلاش‌هایی که باید برای حفظ آرامش مشتریان بانک‌ها انجام داد اما در شرایط موجود غفلت از ضعف‌های عدیده و غیرقابل انکار شبکه بانکی در عمل و در مباحث تخصصی و کارشناسی غیر ممکن به نظر می‌رسد.

۴. برای مقایسه پذیری این بازه‌های زمانی این مقایسه بر اساس نرخ رشد ماهانه نقدینگی از مرداد ۱۳۸۴ تا تیر ۱۳۹۲ با نرخ رشد ماهانه نقدینگی از مرداد ۱۳۹۲ تا بهمن ۱۳۹۵ انجام شده است.

یکی از مهم‌ترین انتقادات موجود بر عملکرد بانک مرکزی در حوزه ارزی عدم توفیق در اجرای یکسان‌سازی در بازار ارز است. لازم به ذکر است که یکسان‌سازی ارزی نیازمند زیرساخت‌هایی از جمله شکل‌گیری روابط نسبتاً گسترده کارگزاری بین‌المللی است که به دلیل عدم همکاری بانک‌های بزرگ با ایران در این حوزه، علی‌رغم برقراری برخی روابط کارگزاری با بانک‌های کوچک، تا کنون این روابط به شکل موثری نتوانسته‌اند از یکسان‌سازی و عادی‌شدن روابط بین‌المللی پشتیبانی کنند. بر این مبنا دشواری‌های حل و فصل موانع در این حوزه، باعث بروز تاخیر در اجرایی‌شدن نرخ ارز یکسان در بازار ارز شده است.

۴.۳. سایر انتقادات موجود در فضای رسانه‌ای بر عملکرد بانک مرکزی

گذشته از محوری‌ترین انتقادات بر عملکرد بانک مرکزی شناخت مهم‌ترین انتقادات موجود در فضای رسانه‌ای از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در ادامه برخی از انتقادات موجود در فضای رسانه‌ای در حوزه عملکرد بانک مرکزی به صورت خلاصه طرح می‌گردد.

- ۱- تکیه بر کاهش تورم از طریق ایجاد رکود
- ۲- عدم مقابله موثر با افزایش یا بالا ماندن نرخ سود بانکی که به تشدید رکود منجر شده است
- ۳- عدم اجرای اصلاحات ساختاری مناسب برای رفع مشکلات شبکه بانکی
- ۴- عدم اعمال نظارت موثر بر بانک‌ها
- ۵- ادغام‌های و حل و فصل نامناسب مشکلات موسسات مالی غیر مجاز
- ۶- تحمیل ضرر به سهامداران بانک‌ها به دلیل سخت‌گیری در اعمال تعدیل در صورت‌های مالی
- ۷- عدم تحرک لازم در برقراری پیمان‌های دو جانبه پولی
- ۸- عدم نظارت بر شرایط ناعادلانه قراردادهای بین بانک و مشتریان
- ۹- عدم موفقیت کافی در کاهش دارایی‌های منجمد بانکی اعم از ملک و شعب
- ۱۰- عدم حمایت کافی شبکه بانکی از پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج

- ۱۱- عدم فراهم ساختن بسترهای لازم برای توسعه پرداخت‌های موبایلی
- ۱۲- عدم نظارت موثر بر اجرای عملیات بانکی مطابق با ضوابط مورد نظر شریعت
- ۱۳- عدم جلوگیری از توزیع سودهای موهومی بانک‌ها به سپرده‌ها
- ۱۴- عدم موفقیت در کنترل متغیرهای پولی
- ۱۵- تضمین نشدن فاینانس‌های بخش خصوصی در بانک مرکزی

۴. سیاستها و اقدامات پیشنهادی

بر مبنای تحلیل‌های صورت گرفته در این بخش رئوس مهم‌ترین اقدامات پیشنهادی در حوزه بانک مرکزی ارائه می‌گردد.

۱.۴. سیاست پولی

- ۱- اصلاح قانون پولی و بانکی و ارتقا جایگاه و استقلال بانک مرکزی در بعد سیاست پولی همراه با ارتقا شفافیت و پاسخگویی بانک مرکزی
- ۲- پایبندی به تورم تک رقمی پایدار از مسیر کاهش سلطه مالی و رعایت انضباط مالی
- ۳- کنار گذاشتن به کارگیری ابزارهای سیاست‌گذاری پولی مستقیم و جایگزینی آن‌ها با ابزارهای غیرمستقیم سیاست‌گذاری پولی
- ۴- کاهش تسهیلات تکلیفی و تکیه بر تامین مالی دولت از طریق بازار سرمایه

۲.۴. بازطراحی شبکه و نظام نظارت بخش بانکی

- ۱- اصلاح قانون پولی و بانکی و ارتقا جایگاه و استقلال بانک مرکزی در بعد نظارت بانکی همراه با ارتقا شفافیت و پاسخگویی بانک مرکزی
- ۲- تدوین برنامه جامع اصلاح نظام بانکی و بازطراحی نظام نظارت بانکی
- ۳- تخصصی و حرفه‌ای کردن ساختار حکمرانی بانک‌های دولتی و بازسازی عملیاتی آن‌ها
- ۴- افزایش سرمایه و تامین استانداردهای سلامت بانکی توسط بانک‌های دولتی
- ۵- ایجاد انگیزه و الزام لازم برای بانک‌های خصوصی جهت بازسازی عملیاتی، افزایش سرمایه و تامین استانداردهای سلامت و حکمرانی بانکی
- ۶- استقرار مدیریت ریسک در بانکها و موسسات اعتباری
- ۷- ارتقای کنترل داخلی در بانکها و موسسات اعتباری
- ۸- کاهش و پی‌گیری مطالبات غیرجاری شبکه بانکی از طریق تاسیس شرکت مدیریت دارایی بدهی

- ۹- افزایش ذخیره‌گیری و پوشش مطالبات غیرجاری
- ۱۰- تداوم اقدامات در زمینه ساماندهی و انضباط بخشی به بازار غیرمتشکل پولی
- ۱۱- گسترش نظارت حضوری و غیرحضوری بر بازار متشکل و غیرمتشکل پولی
- ۱۲- افزایش دسترسی به خدمات مالی برای خانوارها و بنگاه‌های کوچک و متوسط از طریق شبکه بانکی
- ۱۳- ارتقا شفافیت و تطبیق عملیات بانک‌ها و موسسات پولی با ضوابط شرعی

۳.۴. سیاست ارزی

- ۱- تک نرخی کردن ارز
- ۲- تداوم تلاش برای حمایت از صادرات غیرنفتی
- ۳- گسترش مبادلات تهاتری و پیمان‌های پولی
- ۴- بازنگری در مقررات، ضوابط و رویه‌های اداری حسب اقتضات و به منظور تسهیل عملکرد فعالین اقتصادی
- ۵- رفع موانع برقراری ارتباط با بانک‌های بین‌المللی و ارتقای مدیریت ذخایر خارجی و درآمدهای نفتی کشور

۴.۴. دیگر وظایف بانک مرکزی

- ۱- تکمیل اقدامات انجام شده در راستای مبارزه با پولشویی
- ۲- افزایش شفافیت و انتشار کامل اطلاعات اقتصادی

۵. چالشهای اجرای سیاستها، برنامه ها و اقدامات

۱.۵. استفاده ابزاری دولتها از بانک مرکزی و فشار سیاسی بر آن

به صورت کلی در دنیا بانک مرکزی به عنوان یک نهاد مهم با رویکرد تخصصی قلمداد می‌شود و دور نگه داشتن تصمیمات و توان اعمال اختیارات قانونی بانک مرکزی از انگیزه‌های سیاسی و گروهی از جمله مهم‌ترین اصول حکمرانی این نهاد مهم به شمار می‌رود. این در حالی است که در دهه‌های گذشته به صورت غیر قابل انکاری بانک مرکزی به صورت مستقیم و غیر مستقیم موظف به تامین منابع لازم برای پشتیبانی و اجرایی شدن برنامه‌های -بعضا غیر کارشناسی- دولت‌ها و سیاست‌مداران بوده است.

۲.۵. تنگنای مالی دولت برای کمک به احیای شبکه بانکی

چنانچه عنوان شد از مهم‌ترین چالش‌های حال حاضر اقتصاد ایران وضعیت نابسامان ترازنامه شبکه بانکی است که به عقیده بسیاری از کارشناسان باعث شده اجرای یک بسته نجات ضروری به نظر برسد. بررسی تجربه دنیا نشان می‌دهد در اجرای این دسته از اصلاحات نقش بخش عمومی در تامین وجوه و منابع لازم برای پشتیبانی از برنامه نجات یک رکن اساسی به شمار می‌رود. این نیاز به تامین منابع برای اجرای اصلاحات در حالی است که دولت با کاهش قیمت نفت و متحمل شدن حجم بالای بدهی‌های قبلی، از لحاظ منابع با مشکلات عدیده‌ای روبرو است.

۳.۵. موانع اقتصاد سیاسی و برندگان و بازندگان اصلاحات

گذشته از محدودیت‌های بخش عمومی در تامین مالی اصلاحات لازم برای حل مشکلات پولی و بانکی، وجوه اقتصاد سیاسی این اصلاحات مهم‌ترین مانع پیش‌رو به شمار می‌رود. یکی از مهم‌ترین نمودهای این مساله را می‌توان در فرآیندهای طولانی بررسی، دوری از نگاه تخصصی و الزام‌های موکد بخشی برخی وزرای غیر متخصص در حوزه بانک مرکزی در دولت دانست.

۴.۵. عدم وجود تجربه و نیروی متخصص

از جمله موانعی که اجرای اصلاحات را با دشواری روبه‌رو می‌کند تخصصی بودن اصلاحات و لزوم وجود تجربه مدیریتی، اجرایی و تخصصی لازم برای طراحی و اجرای اصلاحات است. با توجه به این که در هیچ دوره تاریخی معضلات شبکه بانکی تا بدین حد پیچیده و چند بعدی نبوده است نا اطمینانی ناشی از عدم وجود تجربه موفق داخلی در طراحی و اجرای اصلاحات تا بدین حد نبوده است.

۵.۵. فراهم نبودن زیر ساخت‌های حقوقی لازم

اصلاحات تجویز شده در حالی یک ضرورت غیر قابل انکار قلمداد می‌شود که اجرایی کردن آن نیازمند فراهم بودن زیرساخت‌های حقوقی است. قدیمی بودن و غیر کارآمدی ساختارهای حقوقی موجود نه تنها در مواردی از جمله دلایل ایجاد شرایط موجود هستند بلکه این ساختارها موانع مهمی در فرایند اصلاحات پدید خواهند آورد.

۶. برنامه دولت دوازدهم

با توجه به توضیحات بخش‌های قبل مهم‌ترین برنامه‌ها و اولویت‌های دولت دوازدهم در سرفصل‌های کلی زیر قابل دسته بندی هستند.

۱. طراحی و اجرای بسته نجات بانکی
۲. بازطراحی و بازسازی شبکه بانکی و نظام نظارت بانکی
۳. اعطای استقلال، بازسازی و به روز رسانی سیاست‌گذاری پولی